

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

7. Iudices inferorum, & Furiæ scelerum vindices.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

re, plorare, lamentari. Quid autem aliud invenitur in inferorum carcere, quàm illætabilis horror, perpetuus luctus, continuus fletus & stridor dentium? In hanc denique Muscam desinunt impuræ cantiunculæ, lascivi moduli, saltatoria carmina spurca choreumata. *Va vobis qui ridetis, quia flebitis & lugebitis*; minatur servator orbis. Luc. 6. Flendi & plorandi materies erit, jactura temporis: horæ, hebdomades, menses, anni turpissimè consumpti: dilata pœnitentia, spes præcisa veniæ, janua clausa misericordiæ, sine fine crucians aternitas.

VII. *Judices inferorum, & Furia scelerum vindices.* Æneid. 6.

Procedendo cum Ænea, visamus formidabile tribunal trium Orci Judicum, *Minos, Eaci, Rhadamanthi*. Excogitârunt hos Poëtæ, quoniam imperitum vulgus non facilè intelligebat, omnes animi nostri recessus, omnèsque cogitationes Deo esse conspicuas; quando vel præmia, vel supplicia singulis pro merito tribuuntur. Hinc Quæsitores ac Tortores animarum post mortem apud inferos constituerunt, qui vel singulos confiteri sua scelera cogent, vel confessis præmia, aut pœnas, pro judicii severitate ac sententia irrogarent. Hi verò tres nominantur. De Minoë (qui fuit Cretensium Rex justissimus) Maro 6. Æneid,

Quæsitör Minos urnam movet, ille silentium
Conciliümque vocat, vitasque & crimina discit.

Est namque Prætor rerum capitalium, cui Poëta dat sortitionem, eum *Urnæ* nominat: dat ei *electionem* Judicum, cum dicit: *Conciliümque vocat: cognitionem* facinorum, dum ait: *vitæque & crimina discit*. Alter Judex *Rhadamanthus*, Rex Lyciæ quondam, severus justitiæ Exactor, de quo Virgilius.

Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna,
Castigatque, auditque dolos, subigitque fateri,
Quæ quis apud superos, furto lætatus inani,
Distulit in seram commissa piacula mortem.

Prius audit, postea castigat & plectit nocentes, qui flagitii quamvis occulti, comperti pertrahuntur ad tribunal, & dare coguntur pœnas criminum, quæ per omnem vitam continuârunt. His à Poëtis adjungitur *Æacus*, Rex olim Æginæ insulæ in mari Ægeo, qui propter incorruptam justitiæ laudem, à Plutone delectus est inferorum judex, ad peccata fontium discutienda, & pro meritis pœnas inferendas. Meminit eius Seneca in Hercule Furente:

Non unis alta fede Quæsitō sedens,
Judicia trepidis fera fortitur reis,
Auditur illo Gnosius Minos foro,
Rhadamantus illo, Thetidis hōc audit focer.

Meminit & Ovidius in Ægina:

----- tuasque

Æacus in pœnas ingeniosus erit.

Diximus post regiam Plutonium, & fluvios infernales superatos, ad eum deveniri locum, in quo Prætores isti tribunal exercent, qui *Campus Veritatis* appellatur, ubi nullus tergiversationi, exceptioni vel mendacio relictus est locus. Prius audiunt crimina: deinde illa castigant per Furias seu Eumenidas, quæ nocentes conscindunt flagellis, & angues minaciter in faciem intentant, malè sibi conscias mentes perpetuo exagitando, & tormentorum continua formidine excruciendo. Post verbera ad graviora supplicia mittunt, more judiciorum humanorum, in quibus à quæstione ad tormenta descenditur. Hic nota, *Rhadamantheum* iudicium dici pœnam *Talionis*, de qua Hesiodus:

Lex recta est, cum quis patitur, quod fecerit ipse.

(g) Item accipitur pro iudicio incorrupto, quod nec muneribus nec gratia inflecti potest. Atque hoc est officium Judicis, ut nec amore, nec odio, nec cupiditate, nec timore, aut ulla mentis perturbatione à recto dimoveatur. Hinc teste Plutarcho in lib. de Iside, Iudicium imagines visebantur absque manibus; eò quod Justitia nullis donis capiatur & clausis oculis, ne hominum vultu flectatur: nam Tullio pronuntiante, exiit personam Judicis, quisquis amicum induit. Apud Alciatum symbolum integri Judicis est aqualis & malluvium cum mantili, quibus manus abluuntur, ut significetur innocentia & abstinentia à muneribus. Emblem. XXXI. Apud Ægyptios gestabant Iudices in collo imaginem *veritatis* ex Saphyro. Arcopagitæ Athenis noctu atque in tenebris causas cognoscebant; ut non dicentes, sed duntaxat, quæ dicerentur, spectarent. Sed ad Rhadamanthum ejusque assessores; videamus per quos lictores & tortores plectant crimina. Virgilius:

Continuò fontes ultrix accincta flagello

Tisiphone quatit insultans, torvosque sinistra

Intentans angues, vocat agmina sæva sororum.

Alecto, *Megara*, *Tisiphone* Furiarum principes (quibus nomen à furore est) atrociter fontes ob conscientiam scelerum exagitant. *Erim-*
nyes

(g) Severum iudicium & incorruptum.

nyes vocantur, ab ἐφονεύειν indignari. *Eumenides* dicuntur καὶ ἀντιφερον, quasi minimè benevolæ, idcirco sic nominatæ, quòd gravissimæ haberentur scelerum vindices, ideòque illarum nomina nemo sine metu auderet proferre. Earum juxta Poëtam ferrei sunt thalami, quia animum malè sibi consciùm, ne mollissimis quidem in plumis quiescere sinunt; sed veluti in ferrea crate versant, & reverfant, & nullam partem! respirationis indulgent. Et quia omnia flagitia vel per invidiam, vel odium, vel spem alicujus commodi committuntur, hinc τίσσις, ultio φόνος *cedes*, per iram & odium nascitur, idque ulciscitur *Tisiphone*. μεγάλας verò invidere vel contendere significat, ideòque scelera per invidiam commissa punit. At ἀλλήλος nunquam cessantem denotat, vel quia nunquam cessat furere, vel quia titillatio voluptatum identidem vellicat animum, & ad improbitatem allicit; in quos peccantes *Alecto* animadvertit.

Dicuntur *Noctis* filia propter inscitiam mortalium, & ignorantiam rerum futurarum. Quis enim est, qui non turpè putet, si rem diligentius perpenderit, se illa propter brevissimas voluptates committere, quæ mox æterna supplicia consequentur? aut quis non intelligat, indecorum esse homini, tanquam belluam huc illuc impuris libidinibus agitari? igitur ex ignoratione sui, nascuntur hi affectus, qui ubi in aliqua scelera homines impulerint, discruciat animus, quorum recordatio fit instar crudelissimorum & infestissimorum tortorum. *Furijs* nihil aliud significari, ait Cicero pro *Rosc. Amer.* quàm eos, qui aliquid impiè, sceleratèque commiserint, agitari & perterreri, non *furiarum* verberibus, ac tædis ardentibus; sed angore conscientia & fraudis cruciatu: sua enim quemque fraus, inquit, & suus terror maximè vexat: suum quemque scelus exagitat, amentiaque afficit; suæ malæ cogitationes, conscientiaque animi terrent. Hæ sunt impiis assidua, domesticaque *Furia*, quæ dies noctesque pœnas à sceleratis repetunt. Nimirum ex peccato carnifice, sequitur animi peccantis carnificina. Nullum majus & supplicium scelerato, ipso scelere, vix culpa est admissa, mox quies omnis est amissa. Poëtica illæ *Furiæ* adsunt domi, comitantur foris, non desinunt in lecto, saviore in tenebrarum horrore. Nullam dignitatem aut conditionem hominum reverentur. Ubique se ingerunt, & oculis obiciunt; inter epulas, ludos, hilaritates interveniunt, & quidquid latum erat, illatibile reddunt. *Lucanus* exclamat:

Heu quantum misero pœnæ mens conscia donat!

PPP 3

Domī

Domi habes tribunal, inquit D. Bernardus, accusatores, testes, iudices, tortores. Accusat te conscientia, testis est memoria, ratio iudex, voluptas carcer, timor tortor, oblectamentum, tormentum. Cicero hoc vidit, qui pro Milone magna, inquit, est vis conscientiae in utramque partem, ut neque timeant, qui nihil commiserunt; & poenam semper ante oculos versari putent, qui peccarunt. Et Poeta.

----- Hic murus aeneus esto

Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

Exempla sunt in C. Caligula, qui ad minima tonitrua & fulgura connivere, caput obvolvere: ad vero majora proripere se e strato, sub lectumque condere solebat. *Sueton.* Non minus pavidi fuere Domitianus, Nero, Decius, Diocletianus, Maximianus: ipse quoque Augustinus Caesar semper, & ubique pellem vituli marini circumferebat, ne fulmine percuteretur. Et C. Julius Caesar perpetuo lauream coronam gestabat, quod crederet, lauro caelestem ignem averti. *Job. c. 21.* tyrannum describens: *Sonitus*, inquit, *terroris semper in auribus illius: & cum pax sit, ille semper insidias suspicatur: non credit, quod reverti possit de tenebris ad lucem, circumspectans ubique gladium.* Et *Salom. Prov. 10.* *Pavor his, qui operantur malum.*

SYMBOLVM LXXXI.

Quorundam apud inferos supplicia,

6. *Aenid.*

I.

Salmoncus fulminatus.

Ethicè.

Arrogantia plus quam humana.

Pergamus ad eos, qui in imo Tartari scelerum suorum supplicia solvunt. In iis est *Salmoncus* Aëoli filius, non regis illius ventorum, ait *Servius*, sed cujusdam *Elidis* reguli. Hic regia non contentus sorte, majestatem & honores divinos affectavit; utque Deus videri posset, pontem aeneum construxit, super quem currum rotas aëcis canthis obmunitas;